

Oikeustapauskokoelma

Asia C-376/16 P

**Euroopan unionin teollisoikeuksien virasto (EUIPO)
vastaan
European Dynamics Luxemburg SA ym.**

Muutoksenhaku – Julkiset palveluhankinnat – Ohjelmahallinnointia, projektinhallintaa ja teknistä konsultointia informaatioteknologian alalla koskevien ulkopuolisten palvelujen tarjonta – Etusijajärjestystä koskeva menettely – Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artikla – Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artikla ja 84 artiklan 1 kohta – Kielto lausua kanteen ulkopuolelta – Ratkaisuperusteiden alaperusteiden painotus – Ilmeiset arviointivirheet – Asetus (EY, Euratom) N:o 1605/2002 – 100 artiklan 2 kohta – Tarjouksen hylkäävä päätös – Perustelujen puuttuminen – Mahdollisuuden menettäminen – Sopimussuhteen ulkopuolinen Euroopan unionin vastuu – Vahingonkorvausvaatimus

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (neljäs jaosto) 3.5.2018

1. *Kumoamiskanne – Unionin tuomioistuinten toimivalta – Ulottuvuus – Kielto lausua kanteen ulkopuolisesta seikasta – Velvollisuus noudattaa asianosaisten määrittelemiä riita-asian puitteita – Toimivaltaa lausua kanneperusteesta, josta asianosainen on luopunut asian käsittelyn kuluessa, ei ole*

(SEUT 263 artikla; Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artikla; unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artikla ja 84 artiklan 1 kohta; neuvoston asetuksen N:o 1605/2002 93 ja 94 artikla; komission asetuksen N:o 2342/2002, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 478/2007, 133 a ja 134 b artikla)

2. *Euroopan unionin julkiset hankinnat – Tarjouspyyntömenettely – Tarjouskilpailun ratkaiseminen – Tarjoajien poissulkeminen – Unionin tuomioistuimilla ei ole velvollisuutta tutkia viran puolesta, onko poissulkemista koskevia sääntöjä rikottu*

(Neuvoston asetuksen N:o 1605/2002 93 ja 94 artikla)

3. *Kumoamiskanne – Kumoamisperusteet – Kanne, joka on nostettu päätöksestä hylätä tarjoajan tarjous unionin toimielimen julkisen hankinnan yhteydessä – Hankintaviranomaisen ilmeistä arviointivirhettä koskeva kanneperuste – Todistustaakka – Unionin tuomioistuimilla ei ole velvollisuutta tarkastaa, onko väitetyillä virheillä, joiden tueksi ei ole esitetty mitään todisteita, vaikutusta*

(SEUT 263 artikla)

4. *Kumoamiskanne – Kumoamisperusteet – Ilmeinen arviointivirhe – Virhe, joka ei vaikuta ratkaisevasti lopputulokseen – Tehoton kanneperuste*

(SEUT 263 artikla)

5. *Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet – Perustelut – Perusteluvelvollisuuden laajuus – Palveluja koskevan julkisen hankinnan tekomenettelyn yhteydessä tehty päätös tarjouksen hylkäämisestä – Hankintaviranomaisella ei ole velvollisuutta tehdä valitun tarjouksen ja hävinneen tarjoajan tarjouksen pikkutarkkaa vertailua eikä toimittaa arviointikomitean kertomusta*

(SEUT 296 artiklan toinen kohta; neuvoston asetuksen N:o 1605/2002 100 artiklan 2 kohta; komission asetuksen N:o 2342/2002 149 artiklan 3 kohta)

6. *Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet – Perustelut – Perusteluvelvollisuuden laajuus – Palveluja koskevan julkisen hankinnan tekomenettelyn yhteydessä tehty päätös tarjouksen hylkäämisestä – Sitä, että tarjoajien pistemääriä laskettaessa on käytetty kaavaa, jonka nojalla on mahdollista vähentää pisteitä tietyiltä ratkaisuperusteiden alaperusteilta ja antaa pisteitä muiden tarjoajien tarjouksille, ja sitä, että hankintaviranomainen ei ole selostanut kielteisten arviointien ja pisteiden vähentämisen välistä korrelaatiota, ei voida hyväksyä*

(SEUT 296 artiklan toinen kohta; neuvoston asetuksen N:o 1605/2002 100 artiklan 2 kohta)

7. *Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu – Vastuun syntyminen edellytykset – Lainvastaisuus – Vahinko – Syy-yhteys – Todistustaakka*

(SEUT 340 artiklan toinen kohta)

1. Unionin tuomioistuimissa käytäviä menettelyjä koskevista säännöistä ja erityisesti Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 21 artiklasta ja unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklasta sekä 84 artiklan 1 kohdasta ilmenee, että lähtökohtaisesti asianosaiset määrittävät ja rajaavat oikeusriidan eivätkä unionin tuomioistuimet voi lausua kanteen ulkopuolelta.

Näin ollen on kumottava unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisu, jossa todetaan, että unionin virasto on selvästi laiminlyönyt huolellisuusvelvollisuutensa tutkiessaan erityisesti Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun asetuksen

N:o 1605/2002 93 artiklan 1 kohdan e alakohdassa ja asetuksen N:o 1605/2002 soveltamissäännöistä annetun asetuksen N:o 2342/2002 133 a ja 134 b artiklassa tarkoitetun tarjoajan poissulkemisperusteen olemassaoloa, vaikka kantaja oli luopunut tätä koskevista väitteistään unionin yleisen tuomioistuimen istunnossa. Tässä tilanteessa unionin yleisellä tuomioistuimella ei ollut enää toimivaltaa lausua mahdollisesta asetuksen N:o 1605/2002 93 ja 94 artiklan rikkomisesta.

(ks. 33 ja 34 kohta)

2. Vaikka onkin totta, että Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavasta varainhoitoasetuksesta annetun asetuksen N:o 1605/2002 93 ja 94 artiklassa säädetyillä, tarjoajien poissulkemista koskevilla säännöksillä on tiettyä merkitystä unionin julkisia hankintoja koskevien säännösten noudattamisen kannalta, niiden rikkominen ei kuitenkaan täytä edellytyksiä sille, että kyseessä voidaan katsoa olevan olennaisten menettelymääräysten rikkominen. Näin ollen näiden artiklojen rikkomista koskeva peruste ei ole ordre public -peruste, joka unionin tuomioistuinten on tutkittava viran puolesta.

(ks. 35 kohta)

3. Kun kyseessä on hävinneen tarjoajan tarjouksensa hylkäävästä päätöksestä nostama kanne, jossa se on vedonnut hankintaviranomaisen ilmeisiin arviointivirheisiin, Euroopan unionin tuomioistuinten valvonta ei lähtökohtaisesti tarkoita, että näillä tuomioistuimilla on velvollisuus tarkastaa, että

tarjouksen arviointia koskevalla ilmeisellä arviointivirheellä ei ole ollut vaikutusta tarjouksen luokitteluun ja siten loppujen lopuksi sopimuspuolen valintaa koskevaa päätökseen, jos hankintaviranomainen ei ole esittänyt mitään täsmennyksiä tällaisen vaikutuksen puuttumisesta.

Hankintaviranomaisen unionin yleisen tuomioistuimen tuomiosta tekemän valituksen yhteydessä on hankintaviranomaisen asiana selostaa ja osoittaa, että tarjouksen hylkäävä päätös ei olisi voinut olla hävinneen tarjoajan kannalta myönteisempi ilman mainittuja virheitä.

(ks. 46 ja 47 kohta)

4. Ks. tuomion teksti.

(ks. 52 kohta)

5. Ks. tuomion teksti.

(ks. 57–59 kohta)

6. Tarjoajien tarjousten hylkäämistä julkisen hankinnan yhteydessä koskevien päätösten perusteluvollisuuden osalta ei lähtökohtaisesti edellytetä, että kullekin kielteiselle tai myönteiselle huomautukselle annettaisiin erityinen painoarvo hylätyn tarjouksen arvioinnissa. Jos sopimusta koskevat asiakirjat kuitenkin sisältävät perusteisiin tai alaperusteisiin liittyviä erityisiä luvuissa ilmaistuja painoarvoja, avoimuusperiaate edellyttää, että näistä perusteista tai alaperusteista tehdään luvuissa ilmaistu arviointi.

Toisin on kuitenkin silloin, kun yhtäältä arviointikomitea on soveltanut tiettyä kaavaa tai on antanut pisteiden osia alaperusteittain tai alakohdittain ja kun arviointikertomukseen sisältyy tässä yhteydessä erityisiä kielteisiä arvioita, joiden perusteella on tehty erityisiä pisteiden vähennyksiä, ja kun toisaalta hankintaviranomainen ei ole ilmoittanut hävinneiden tarjoajien ja valittujen tarjoajien saamien pisteiden määrää sekä niiden jaottelua alaperusteittain. Hankintaviranomainen ei näet täytä täysin vaatimuksia, jotka koskevat velvollisuutta perustella tarjousten arvioinnin tulos, jos hävinneiden tarjoajien ei ole mahdollista ymmärtää näiden alaperusteiden painoarvoa arvioinnissa eli kokonaispistemäärän muodostumisessa eikä todeta erityisten kielteisten huomautusten ja kokonaispistemäärän vaikuttaneiden pistevähennysten välistä korrelaatiota.

(ks. 63 ja 65–67 kohta)

7. Ks. tuomion teksti.

(ks. 91 ja 92 kohta)